

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

Факультет іноземних мов
Кафедра перекладу, прикладної та загальної лінгвістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

«_____» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Латинська мова

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 08 Право

(шифр, назва галузі)

Спеціальність: 081 Право

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма Право

(назва)

Форма навчання денна/ заочна

(денна, заочна,

Робоча програма навчальної дисципліни Латинська мова
(назва навчальної дисципліни)
розроблена на основі освітньо-професійної програми Право
(назва ОПП)
навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня
бакалавр за спеціальністю 081 Право
(шифр і назва спеціальності)

Розробники: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри перекладу,
прикладної та загальної лінгвістики Лелека Тетяна Олександрівна
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
перекладу, прикладної та загальної лінгвістики

Протокол від «30»серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри доцент Ярова Л.О.

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

© Лелека Т.О., 2019

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3/3	Галузь знань 08 Право (шифр і назва)	Нормативна	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання _____ (назва)	Спеціальність: 081 Право (шифр і назва)	Рік підготовки	
		перший	перший
Загальна кількість годин – 90/90		Семестр	
		перший	перший
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2/ самостійної роботи студента – 3/12	Освітня програма: 081Право (шифр і назва)	Лекції	
		18	4 год.
		Практичні, семінарські	
		16	4 год.
		Лабораторні	
	Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	год.	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		56 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання:	
год.			
Вид контролю:			
Залік	залік		

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Практичний курс англійської мови» є підготовка майбутніх фахівців у галузі правознавства на основі знань латинської мови до сприйняття спеціальних юридичних курсів, читання юридичних першоджерел і розуміння міжнародної наукової та правничої термінології. Для цього студенти мають опанувати граматичну систему латинської мови; оволодіти лексичним мінімумом латинської мови; набути навиків читання та перекладу речень; ознайомитися з словотворчими моделями латини; розуміти зміст латиномовних джерел з юриспруденції; демонструвати володіння латинською юридичною термінологією та крилатими висловами

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- 1) навчити читати латинські тексти;
  - 2) виробити навички письма латинською мовою;
  - 3) сформувані уміння і навички перекладу текстів українською мовою, працювати зі словником;
  - 4) ознайомити з основами граматичної будови латинської мови
  - 5) залучати студентів через читання, вправи, знайомство з крилатими виразами до розкриття та розвитку всього спектра їхніх пізнавальних здібностей;
  - 6) досягати глибокого розуміння впливу латинської мови та римської культури на сучасні європейські мови, культуру провідних країн Європи та світу.
- У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	фахові
<p>ЗК1 здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК2 здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК3 знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності</p> <p>ЗК5 здатність спілкуватися іноземною мовою</p> <p>ЗК6 навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;</p> <p>ЗК14 цінування та повага різноманітності і мультикультурності;</p> <p>ЗК-18. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p>	<p>ФК3 повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.</p>

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми:

- вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію (**ПРН-10**);
- володіти базовими навичками риторики (**ПРН-11**);
- доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло (**ПРН-12**).

Навчальна дисципліна є обов'язковою відповідно до навчального плану. Форма підсумкового контролю знань – екзамен.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий блок 1

Вступ. Латинський алфавіт.

Правила читання. Наголос

1. Загальна характеристика латинської мови.
2. Періоди розвитку латинської мови.
3. Короткий виклад римської історії(**самостійно**).
4. Загальна характеристика латинського алфавіту.
5. Правила читання букв.
6. Поняття про дифтонги.
7. Сполучення приголосних.
8. Довгота і короткість голосних.
9. Правила постановки наголосу.

Іменник. Перша відміна іменників

1. Латинська мова – синтетична мова флективного типу.
2. Загальна характеристика частин мови.
3. Іменник. Граматичні категорії іменника.
4. Основи та відміни іменника.
5. Перша відміна іменника. Особливості відмінювання. Винятки.
6. Відмінювання допоміжного дієслова **esse** (бути) у теперішньому часі.
7. Будова речення з дієсловом-зв'язкою.
8. Вираження заперечення.(**самостійно**)

Дієслово. Загальні відомості. Наказовий спосіб. Теперішній час

1. Дієслово та його граматичні категорії.
2. Словниковий запис. Основні форми та основи дієслова.
3. Дієвідміни латинського дієслова.
4. Дієслова теперішнього часу активного стану.
5. Наказовий спосіб.
6. Заперечні форми наказового способу.(**самостійно**)

Друга відміна іменників. Прикметники першої-другої відміни. Граматичний аналіз речення. Порядок слів

1. Іменник (повторення).
2. Іменники другої відміни.
3. Особливості відмінювання іменників другої відміни.
4. Винятки правила про рід іменників другої відміни.
5. Прикметники першої-другої відміни.
6. Прийменник. (**самостійно**)
7. Граматичний аналіз речення. Порядок слів.

Займенник

1. Займенник. Загальна характеристика.
2. Особові та зворотній займенник.
3. Вказівні займенники.
4. Присвійні займенники.
5. Відносні займенники.
6. Неозначені займенники.
7. Заперечні займенники.

8. Займенникові прикметники (самостійно).

Пасивний стан дієслова

1. Пасивний стан дієслова.
2. Утворення дієслів теперішнього часу недоконаного виду пасивного стану.
3. Пасивна форма інфінітива.
4. Синтаксис пасивної конструкції (самостійно).

Минулий і майбутній часи дійсного способу активного та пасивного станів.

1. Дієслова минулого часу недоконаного виду активного та пасивного стану.
2. Дієслова майбутнього часу недоконаного виду активного та пасивного стану.

Змістовий блок 2

Третя відміна іменників

1. Загальна характеристика іменників третьої відміни.
2. Практична та історична основи іменників третьої відміни.
3. Класифікація іменників третьої відміни.
4. Відмінкові закінчення іменників приголосного, голосного та мішаного типу.
5. Узгодження іменників III відміни з прикметниками.
6. Винятки (самостійно)

Прикметники. Дієприкметник теперішнього часу активного стану

1. Прикметник. Загальна характеристика. Прикметники першої та другої відмін (повторення).
2. Прикметники третьої відміни. Класифікація. Особливості відмінювання.
3. Узгодження прикметників III відміни з іменниками.
4. Дієприкметники теперішнього часу активного стану. (самостійно)

Прислівник. Ступені порівняння прикметників та прислівників

1. Прислівники. Загальна характеристика. Класифікація.
2. Ступені порівняння прикметників та прислівників.
3. Суплетивні ступені порівняння.
4. Відмінювання прикметників у вищому і найвищому ступенях порівняння.
5. Ступені порівняння прислівників.
6. Вживання відмінків при ступенях порівняння. (самостійно)

Основні форми дієслова.перфект

1. Основні форми дієслова.
2. Перфект. Типи перфекту.
3. Особливості утворення перфектних форм.
4. Особливості перекладу перфектних форм. (самостійно)

Давноминулий та майбутній часи доконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів

1. Утворення дієслів давноминулого часу доконаного виду дійсного способу активного стану.
2. Утворення дієслів майбутнього часу доконаного виду дійсного способу активного стану.
3. Дієприкметник минулого часу пасивного стану (самостійно).
4. Пасивні форми системи перфекту.

Четверта та п'ята відміни іменників. Числівник

1. Іменник (повторення).
2. Іменники четвертої відміни.

3. Супін. (самостійно)
4. Іменники п'ятої відміни.

Числівник

1. Числівник. Порядкові та кількісні числівники.
2. Відмінювання числівників.
3. Узгодження кількісних числівників з іменниками.
4. розділові і прислівникові числівники.
5. вживання відмінків при числівниках.

Римський календар. Визначення календарних дат (самостійно)

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	СРС		л	п	лаб.	інд.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1/Модуль 1.												
Тема 1. Вступ. Латинський алфавіт. Правила читання. Наголос	8	2				4		2				6
Тема 2. Іменник. Перша відміна іменників	10	2	2			4		2				6
Тема 3. Дієслово. Загальні відомості. Наказовий спосіб. Теперішній час	10	2	2			4						6
Тема 4. Друга відміна іменників. Прикметники першої-другої відміни. Граматичний аналіз речення. Порядок слів	10	2	2			4						6
Тема 5. Займенник	8	2	2			4						6
Тема 6. Пасивний стан дієслова						4						6

Тема 7. Минулий і майбутній часи дійсного способу активного та пасивного станів.						4						6
Разом за Розділом 1	46	10	8			28	46	2	2			42
Розділ 2/Модуль 2												
Тема 1. Третя відміна іменників	8	2	2			4		2	2			6
Тема 2. Прикметники. Дієприкметник теперішнього часу активного стану	8	2	2			4						6
Тема 3. Прислівник. Ступені порівняння прикметників та прислівників	8	2	2			4						6
Тема 4. Основні форми дієслова.перфект	8	2	2			4						6
Тема 5. Давноминулий та майбутній часи доконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів	4					4						6
Тема 6. Четверта та п'ята відміни іменників. Числівник	4					4						6
Тема 7. Числівник	4					4						4
Разом за Розділом 2	44	8	8			28		2	2			40
Усього за I семестр	90	18	16			56		4	4			82
Усього годин	90	18	16			56		4	4			82
ІНДЗ												
ІНДЗ			-	-		-		-	-	-		
Усього годин												

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ. Латинський алфавіт. Правила читання. Наголос	4
2	Тема 2. Іменник. Перша відміна іменників	2
3	Тема 3. Дієслово. Загальні відомості. Наказовий спосіб. Теперішній час	2
4	Тема 4. Друга відміна іменників. Прикметники першої-другої відміни. Граматичний аналіз речення. Порядок слів	2
5	Тема 1. Третя відміна іменників	2
6	Тема 2. Прикметники. Дієприкметник теперішнього часу активного стану	2
7	Тема 3. Прислівник. Ступені порівняння прикметників та прислівників	2
8	Тема 4. Основні форми дієслова.перфект	2
	Усього	18

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ. Латинський алфавіт. Правила читання. Наголос	2
2	Тема 2. Третя відміна іменників	2
	Усього	4

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	
1	Тема 1. Іменник. Перша відміна іменників	2
2	Тема 2. Дієслово. Загальні відомості. Наказовий спосіб. Теперішній час	2
3	Тема 3. Друга відміна іменників. Прикметники першої-другої відміни. Граматичний аналіз речення. Порядок слів	2
4	Тема 4. Займенник	2
	Разом за модуль	8
1	Тема 1. Третя відміна іменників	2

2	Тема 2. Прикметники. Дієприкметник теперішнього часу активного стану	2
3	Тема 3. Прислівник. Ступені порівняння прикметників та прислівників	2
4	Тема 4. Основні форми дієслова.перфект	2
	Разом за модуль	8
	Разом	16

4.2.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	
1	Тема 1. Іменник. Перша відміна іменників	2
	Разом за модуль	2
1	Тема 1. Третя відміна іменників	2
	Разом за модуль	2
	Разом	4

4.3. Теми лабораторних занять

4.3.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

4.3.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	
1	Тема 1. Вступ. Латинський алфавіт. Правила читання. Наголос	4
2	Тема 2. Іменник. Перша відміна іменників	4
3	Тема 3. Дієслово. Загальні відомості. Наказовий спосіб. Теперішній час	4

4	Тема 4. Друга відміна іменників. Прикметники першої-другої відміни. Граматичний аналіз речення. Порядок слів	4
5	Тема 5. Займенник	4
6	Тема 6. Пасивний стан дієслова	4
7	Тема 7. Минулий і майбутній часи дійсного способу активного та пасивного станів.	4
	Разом за модуль	28
	Модуль 2	
1	Тема 1. Третя відміна іменників	4
2	Тема 2. Прикметники. Дієприкметник теперішнього часу активного стану	4
3	Тема 3. Прислівник. Ступені порівняння прикметників та прислівників	4
4	Тема 4. Основні форми дієслова.перфект	4
5	Тема 5. Давноминулий та майбутній часи доконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів	4
6	Тема 6. Четверта та п'ята відміни іменників. Числівник	4
7	Тема 7. Числівник	4
	Разом за модуль	28
	Разом	56

4.4.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	
1	Тема 1. Вступ. Латинський алфавіт. Правила читання. Наголос	6
2	Тема 2. Іменник. Перша відміна іменників	6
3	Тема 3. Дієслово. Загальні відомості. Наказовий спосіб. Теперішній час	6
4	Тема 4. Друга відміна іменників. Прикметники першої-другої відміни. Граматичний аналіз речення. Порядок слів	6
5	Тема 5. Займенник	6
	Тема 6. Пасивний стан дієслова	6
	Тема 7. Минулий і майбутній часи дійсного способу активного та пасивного станів.	6
	Разом за модуль	42
	Модуль 2	
1	Тема 1. Третя відміна іменників	6
2	Тема 2. Прикметники. Дієприкметник теперішнього часу	6

	активного стану	
3	Тема 3. Прислівник. Ступені порівняння прикметників та прислівників	6
4	Тема 4. Основні форми дієслова.перфект	6
5	Тема 5. Давноминулий та майбутній часи доконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів	6
6	Тема 6. Четверта та п'ята відміни іменників. Числівник	6
7	Тема 7. Числівник	4
	Разом за модуль	40
	Разом	82

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

4.6. Методи навчання

Підготовка фахівців для всіх галузей вимагає корінної зміни стратегії й тактики навчання у вищому навчальному закладі. Головними вимогами до випускника, крім професійних знань, умінь та навичок, стають компетентність і мобільність. У зв'язку з цим акценти при викладанні навчальних дисциплін переносяться не тільки на формування знань, вмінь та навичок, з боку викладача, а й на сам процес пізнання, ефективність якого повністю залежить від пізнавальної активності самого студента. Успішність досягнення мети залежить не тільки від змісту освіти, але і від того, як засвоюється навчальний матеріал. Значну роль у формуванні особистості у навчально-виховному процесі відіграють методи активного навчання. Саме вони активізують самостійність думок студентів, залучають їх до роботи з великими обсягами інформації, формують систему ставлень, створюють атмосферу порозуміння та співпереживання, роблять студентів справжніми суб'єктами навчання. Загалом у процесі навчання студентів латинської мови застосовуються такі методи:

1) методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – в аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (бесіда); практичні (вправи, контрольна робота); – в аспекті логічності, мислення: пояснювально-ілюстративні; репродуктивні; частково-пошукові; – в аспекті керування навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота.

2) методи активізації та мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності в навчанні: роз'яснення мети навчального предмета; вимога до вивчення предмета; – методи активізації: навчальна дискусія (обмін думками);

3) методи контролю та самоконтролю: – методи усного контролю; – методи письмового контролю та самоконтролю.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти. Порядок та критерії виставлення балів

Контроль знань з курсу «Латинська мова» викладач здійснює за кредитномодульною системою. Результати навчальної діяльності студентів

оцінюються за 100-бальною шкалою. Методологія оцінювання досягнень студентів відповідає навчальній програмі курсу і спрямована на виявлення знань та умінь з курсу. Здійснюючи перевірку та корекцію готовності до заняття (сформованість понять, умінь, мотивація навчання тощо) студентів, викладач повинен враховувати рівень досягнень студента, а не ступінь його невдач. Основними функціями оцінювання навчальних досягнень студентів вважаємо такі: контролююча, навчальна, діагностична, виховна. Це й визначає індивідуальні якості студента та його рейтинг. Відповідно до кредитної системи, що передбачає облік трудомісткості навчально-пізнавальної роботи студентів у кредитах, використовуємо схему накопичення оцінок-балів, як системи оцінювання. Якісне оцінювання можливе лише за умови оптимального поєднання різноманітних форм та методів. У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів використовуємо такі форми контролю: ~ поточний контроль – здійснюється у ході повсякденної навчальної діяльності студентів: відвідування практичних занять та робота на них; виконання практичних завдань; модульні тестування. ~ підсумковий контроль – здійснюється після завершення вивчення курсу: залік. Ефективність використовуваних форм залежить від методів контролю, які обираються відповідно до поставленої мети та завдань. Використовуємо такі методи перевірки:

~ методи усної перевірки результатів навчання – бесіда, виступ, пояснення, аналіз тексту.

~ методи письмової перевірки результатів навчання – індивідуальне науководослідне завдання, модульне тестування, контрольні роботи.

Письмовий контроль проводиться у формі виконання студентами письмових контрольних робіт і в цьому випадку є фронтальним контролем. Усний контроль проводиться у формі співбесіди зі студентом, наприклад, під час усного опитування і належить до індивідуального контролю.

Методи контролю та розподіл балів має за мету діагностику систематичності та успішності навчальної роботи студента. Вона формується на засадах набуття компетенцій та накопичення рейтингових балів за різноманітну навчальну діяльність студента за певний період навчання. Поточна модульна рейтингова оцінка складається з балів, які студент отримує за певну навчальну діяльність протягом засвоєння цього модуля (робота на практичному занятті, опрацювання матеріалу самостійної роботи тощо) тощо.

Підсумкова семестрова модульна рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) як сума оцінок отриманих за засвоєння кожного змістового модуля та оцінки за модуль-контроль, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 40 балів, за результатами модульного підсумкового контролю – 20 балів, за самостійну роботу – 40 балів. Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей на кожному практичному занятті засвоєння змістових модулів (поточний контроль).

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Вага кожної теми в межах одного модуля має бути однаковою і визначається кількістю тем в модулі. Оцінка з дисципліни є рейтинговою та визначається з урахуванням поточної навчальної діяльності студента та оцінок

засвоєння ним передбачених програмою змістових модулів. Поточне оцінювання студентів по відповідних темах проводиться за традиційною 5-бальною системою. Оцінювання поточної навчальної діяльності за традиційною шкалою

Оцінка «відмінно» виставляється у випадку, коли студент знає зміст заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпано точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності.

Оцінка «добре» виставляється за умови, коли студент знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематизовано, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи труднощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» виставляється студентові на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Студент спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи труднощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

Оцінювання самостійної роботи

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в тематичному плані поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних практичних занять, контролюється під час підсумкового модульного контролю.

4.8. Політика курсу

Кожен студент зобов'язаний бути присутнім на аудиторних заняттях за розкладом, виконувати вчасно домашні завдання, бути ввічливим з викладачем та іншими студентами, поважати точку зору інших, знаходитися на заняттях в охайному вигляді, нести відповідальність за свою навчальну роботу без порушення норм академічної доброчесності.

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 % від оцінки).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені.

Політика щодо відвідування:

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (підтверджених документально) дозволяється перескладання пропущених тем курсу.

Для роботи з інформаційними ресурсами здобувачі ВО мають можливість використовувати на заняттях мобільні телефони та ноутбуки. Під час карантину заняття проводяться в дистанційній формі з використанням GoogleMeet за корпоративними профілями.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти Приклад для заліку

Поточний контроль, самостійна робота													сума	
T1	T2	T3	T4	CP	KP		T1	T2	T3	T4	CP	KP		
5	5	5	5	20	10	50	5	5	5	5	20	10	50	100

T1, T2 ... – теми розділів.

CP – самостійна робота

KP – контрольна робота

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна

1. Бучко Г. Є. Латинська мова : посібник для студентів гуманітарних спеціальностей / Г. Є. Бучко, О. І. Галаса. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2013. 160 с.
2. Жовківський А. М. Мудрість народна – мудрість міжнародна. Прислів'я, приказки, крилаті вислови та мовні звороти дев'ятьма мовами. Чернівці : Рута, 2004. 256 с.
3. Литвинов В. Д. Латинська мова : елементарний курс. [2-е вид., випр. і доп.]. Київ : ВД «Киево-Могилянська академія», 2002. 95 с.
4. Литвинов В. Д. Латинська мова : підручник для вузів / В. Д. Литвинов, Л. П. Скорина. К. : Вища школа, 1990. 247 с.
5. Ничаюк С. П. Латинська мова для юридичних факультетів : навч. посібник. К. : КНЕУ, 2006. 204 с.
6. Оленич Р. М. Латинська мова : підручник для вузів. [2-ге вид., випр.]. Львів : Світ, 2001. 352 с.
7. Скорина Л. П. Латинська мова для юристів : підручник для вищих навчальних закладів / Л. П. Скорина, Л. П. Чуракова. [2-ге вид., випр. та доп.]. К. : Атіка, 2006. 416 с.

8. Ставнюк В. Латинська мова : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. К. : «Аквілон-Плюс», 2009. 352 с.
9. Хоміцька З. М. Латинська мова : підручник. Харків : «Право», 2004. 256 с.
10. Цимбалюк Ю. В. Латинські прислів'я і приказки. К. : Вища школа, 1990. 434 с.
10. Ріжняк О.Л., Лелека Т.О. Латинська мова. Практичний курс. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Правознавство». Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. 200 с.

Додаткова

1. Шинкарук В. Д. Латинська мова для юристів : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. Чернівці : Рута, 2011. 576 с.
2. Антонюк Г. Д. Латинська мова : навч. посіб. для студ. базового напрямку 6.0305 «Філологія». Л. : Видавництво Національного ун-ту "Львівська політехніка", 2006. 171 с.
3. Звонська Л. Л. Латинська мова : підруч. для студ. відділень класич. філології та ін. філол. спец. вищ. закл. освіти / Л. Л. Звонська, В. М. Шовковий. К. : Книга, 2003. 527 с.
4. Кислюк О. І. Курс латинської мови. К. : Видавничий дім "КМ Академія", 2002. 142 с.
5. Сенів М. Г. Латинська мова : підруч. для студ. гуманіт. ф-тів / М. Г. Сенів, І. Г. Альошина ; Донец. нац. ун-т. вид. 3-тє, допов. і поліпш. Д. : Ноулідж, 2009. 350 с.
6. Сурілова Ю. М. Латинська мова : навч. посібник для студ. філол. спец. вищих навч. закл. Черкаси : [б.в.], 2006. 140 с.
7. Шведов С. А. Латинська мова : підруч. для студ. гуманіт. ф-тів ун-тів / С. А. Шведов ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. 2-ге вид., випр. та допов. Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. 387 с.

Словники

1. Литвинов В. Латинсько-український словник. К., 1998.
2. Хоміцька З. М. Словник латинських юридичних висловів. Харків : «Право», 2005. 270 с.
3. Цимбалюк Ю. В. Латинські прислів'я і приказки. К. : Вища школа, 1990. 434 с.

5.2.Інформаційні ресурси Інтернет-ресурси

1. <http://iuscivile.com/>
2. <http://www.uniroma1.it/>
3. <http://www.dptromano.unina.it/>
4. <http://www.dirittoestoria.it/iusantiquum/>